

Праці Теріологічної школи • Том 14

Proceedings of the Theriological School • Vol. 14

Екологія та географія ссавців

Праці Теріологічної школи

науковий рецензований журнал
Українського теріологічного товариства
видається з 1998 року Національним
науково-природничим музеєм НАН України
Київ • 2016 • Том 14 • 180 с.

Редакційна колегія

Головний редактор
Загороднюк, Ігор, канд. біол. наук, Київ
Заступники головного редактора
Баркасі, Золтан, магістр біології, Київ
Годлевська, Лена, канд. біол. наук, Київ
Гольдін, Павло, канд. біол. наук, Київ
відповідальний секретар
Коробченко, Марина, магістр біології, Київ
Члени редколегії
Волох, Анатолій, докт. біол. наук, Мелітополь
Дикий, Ігор, канд. біол. наук, Львів
Ємельянов, Ігор, докт. біол. наук, Київ
Лобков, Володимир, докт. біол. наук, Одеса
Писанець, Євген, докт. біол. наук, Київ
Постава, Томаш, докт. філософії, Краків
Рековець, Леонід, докт. біол. наук, Київ
Тищенко, Володимир, канд. біол. наук, Київ
Токарський, Віктор, докт. біол. наук, Харків

Редакційна рада

Бальчаускас, Лінас, докт. біол. наук, Вільнюс
Ліна, Пітер, м-р, Лейден
Мілютін, Андрій, канд. біол. наук, Тарту
Придатко, Василь, канд. біол. наук, Київ
Рідуш, Богдан, докт. геогр. наук, Чернівці
Тархнішвілі, Давид, докт. біол. наук, Тбілісі
Хоєцький, Павло, докт. с.-г. наук, Львів

Адреса

e-mail: mammalia@ukr.net
web: <http://terioshkola.org.ua/ua/pts.htm>

Реєстрація видання

Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України: наказ № 1840/5
Свідоцтво про державну реєстрацію: серія КВ № 14636/3609Р від 28.10.2008 р.

Рекомендовано до друку вченою радою Національного науково-природничого музею
НАН України 29 грудня 2016 р.

Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України (наказ Міністерства освіти і
науки України № 1604 від 22.12.2016)

ISSN 2312-2749 (Print) • ISSN 2074-2274 (Online)

Фото на обкладинці: сліпець понтичний, *Nannospalax leucodon* (автор: Максим Яковлев)

Proceedings of the Theriological School

scientific peer-reviewed journal
of the Ukrainian Theriological Society
published since 1998 by the National Museum
of Natural History, NAS of Ukraine
Kyiv • 2016 • Volume 14 • 180 p.

Editorial Board

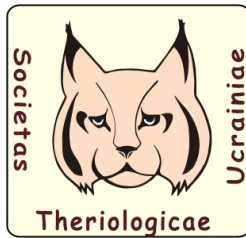
Editor-in-chief
Zagorodniuk, Igor, PhD, Kyiv
Associate editors
Barkasi, Zoltan, MSc, Kyiv
Godlevska, Lena, PhD, Kyiv
Goldin, Pavel, PhD, Kyiv
Editorial secretary
Korobchenko, Marina, MSc, Kyiv
Assistant editors
Dykyu, Ihor, PhD, Lviv
Emelianov, Igor, Prof., DSc, Kyiv
Lobkov, Volodymyr, Prof., DSc, Odesa
Postawa, Tomasz, PhD, Krakow
Pysanets, Yevgen, Prof., DSc, Kyiv
Rekovets, Leonid, Prof., DSc, Kyiv
Tokarsky, Viktor, Prof., DSc, Kharkiv
Tyschenko, Volodymyr, PhD, Kyiv
Volokh, Anatoly, Prof., DSc, Melitopol

Advisory board

Balčiauskas, Linas, Assoc. Prof., Dr. habil., Vilnius
Khoyetsky, Pavlo, Prof., DSc, Lviv
Lina, Peter H. C., Mr., Leiden
Miljutin, Andrei, PhD, Tartu
Prydatko, Vasyl, PhD, Kyiv
Ridush, Bohdan, Prof., DSc, Chernivtsi
Tarkhnishvili, David, Prof., DSc, Tbilisi

Address

e-mail: mammalia@ukr.net
web: <http://terioshkola.org.ua/en/pts.htm>

Праці Териологічної Школи

Proceedings of the Theriological School

Том 14 • 2016

ISSN 2312-2749

науковий журнал • видається з 1998 року • виходить 1–2 рази на рік • Київ

ЗМІСТ

Фауна та систематика

Баркасі, З. Ендемізм у териофауні Карпат

Загороднюк, І. «Земляний заєць» у Східній Європі: *Ochotona* чи *Allactaga*?

Різун, Е., Бондаренко, В. Динамічні тенденції стану популяцій мисливської териофауни України та пропозиції щодо вдосконалення облікових робіт

Ссавці в колекціях

Затусhevський, А., Шидловський, І., Тимків, І. Репрезентативність колекції ссавців Зоологічного музею Львівського університету

Льюхін, Ю. Представники надряду Ungulata у краниологічній колекції проф. О. Браунера в Музеї природи Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Синявська, І., Ребров, С., Міщенко, Л. Полівки (Arvicolinae) в колекції Лабораторії популяційної екології Інституту зоології НАН України

Дослідження видів

Гащак, С., Гуляйченко, Є., Бересфорд, Н. А., Вуд, М. Д. Бурий ведмідь (*Ursus arctos* L.) у Чорнобильській зоні відчуження (Україна)

CONTENTS

Fauna and Systematics

3 *Barkasi, Z.* Endemism in the mammalian fauna of the Carpathians

16 *Zagorodniuk, I.* The “ground hare” in Eastern Europe: *Ochotona* or *Allactaga*?

34 *Rizun, E., Bondarenko, V.* Trends in population dynamics of the Ukrainian game mammal fauna and propositions on improvement of its census

Mammals in Collections

41 *Zatushevskyy, A., Shydlovskyy, I., Tymkiv, I.* Representativeness of the mammalian collection of the Zoological Museum of Lviv University

49 *Iliukhin, Yu.* Representatives of the superorder Ungulata in Prof. O. Brauner’s craniological collection in the Museum of Nature at V. N. Karazin Kharkiv National University

56 *Syniavska, I., Rebrov, S., Mischenko, L.* Voles (Arvicolinae) in the collection of the Laboratory of Population Ecology, Institute of Zoology, NAS of Ukraine

Research on Species

71 *Gashchak, S., Gulyaichenko, Y., Beresford, N. A., Wood, M. D.* Brown bear (*Ursus arctos* L.) in the Chornobyl Exclusion Zone

Коробченко, М., Загороднюк, І. Сліпак з Хортиці у світлі морфологічних та географічних взаємин між *Spalax zemni* та *S. microphthalmus*
Скубак, Є. Поширення та чисельність крота європейського (*Talpa europaea* L.) на півночі Донецької області
Шпак А., Ларченко, А. Розширення ареалу нетопира білосмугого (*Pipistrellus kuhlii*) в Білорусі

Моніторинг та екологія

Євстаф'єв, І. Л. Підсумки тридцятирічного вивчення дрібних ссавців Криму. Частина 2. Екологія видів
Зізда, Ю. Поліморфізм за інтенсивністю забарвлення хутра у ссавців
Савенко, О., Іванчикова, Ю., Гулак, Б., Деркачева, Т. Зустрічі китоподібних у водах Морського порту «Южний» (Григорівський лиман, Чорне море) у 2015–2016 роках
Стецула, Н., Баркасі, З., Загороднюк, І. Різноманіття угруповань мишуватих гризунів у ключових біотопах Сколівських Бескид (Східні Карпати)

Теріологічні нотатки

Дребет, М., Ярошинська, О. Перша знахідка нічний північної *Myotis brandtii* в Чернівецькій області, Україна
Мерзлікин, І. Ігрова та агресивна поведінка зайця сірого (*Lepus europaeus*) у стосунку до псів (*Canis familiaris*)

Хроніка та інформація

Дятлова О., Черничко Й., Василюк О. Микола Роженко — видатний зоолог та природоохоронець (з нагоди 60-річчя колеги)
Загороднюк, І. Дослідник фауни України Богдан Пилявський (1931–2010)
Зайцева-Анциферова, Г., Дребет, М. Популяризація знань про вовчків в Україні: здобутки і перспективи
Випуски «Праць Теріологічної школи» та правила для авторів

85 Korobchenko, M., Zagorodniuk, I. Mole-rat from Khortytsia in the light of morphological and geographical relations between *Spalax zemni* and *S. microphthalmus*
95 Skubak, E. Distribution and abundance of the European mole (*Talpa europaea* L.) in the northern part of the Donetsk Region
99 Shpak, A., Larchenko, A. Range expansion of Kuhl's pipistrelle (*Pipistrellus kuhlii*) into Belarus

Monitoring and Ecology

103 Evstafiev, I. L. Results of a 30-years-long investigation of small mammals in Crimea. Part 2. Ecology of species
121 Zizda, Yu. Polymorphism of fur coloration intensity in mammals
134 Savenko, O., Ivanchikova, J., Hulak, B., Derkacheva, T. Sightings of cetaceans in the waters of Yuzhny Sea Port (Hryhorivsky estuary, Black Sea) in 2015–2016
139 Stetsula, N., Barkasi, Z., Zagorodniuk, I. Diversity of Muroid rodent communities in key habitats of the Skole Beskids (Eastern Carpathians)

Mammalogy Notes

147 Drebet, M., Yaroshynska, O. The first record of Brandt's bat *Myotis brandtii* in the Chernivtsi region, Ukraine
149 Merzlikin, I. Playing and aggressive behavior of the European hare (*Lepus europaeus*) against dogs (*Canis familiaris*)

Chronicles and Information

152 Dyatlova, O., Chernichko, J., Vasyliuk, O. Mykola Rozhenko — a famous zoologist and environmentalist (on the college's 60th anniversary)
158 Zagorodniuk, I. Bohdan Pyliavsky (1931–2010), a researcher of the fauna of Ukraine
166 Zaytseva-Anciferova, H., Drebet, M. Popularization of knowledge about dormice in Ukraine: results and perspectives
178 Issues of the “Proceedings of the Theriological School” and guide for authors